

**Ympäristöministeriö
KT Kuntatyönantajat
Kuntaliitto**

Turvallisuuskoordinaattoreiden käytännön toimintaedellytyksiä on parannettava

Kesäkuun alussa 2009 tuli voimaan uudistettu asetus koskien rakennushankkeiden turvallisuutta. Asetuksen mukaan rakennuttajan on nimettävä turvallisuuskoordinaattori, jonka tehtäviin kuuluvat rakennushankkeiden valmistelu-, suunnittelu- ja toteutusvaiheessa rakennuttajalle säädettyjen työturvallisuus- ja terveysvastuiden yhteensovittaminen ja valvominen. Turvallisuuskoordinaattorin tehtävät ja vastuut ulottuvat rakennusprojektien kaikkiin osa-alueisiin ja ylittävät oman organisaation rajat ulottuen myös alihankkijoihin.

Nimettävällä turvallisuuskoordinaattorilla on oltava tosiasiallinen mahdollisuus näiden tehtävien hoitamiseen. Hänellä on oltava tehtävään riittävä pätevyys, asianmukaiset toimivaltuudet ja muut edellytykset tehtävän hoitamiseen. Rakennuttajan tehtävä on huolehtia, että turvallisuuskoordinaattori saa tarvittavat tiedot ja koulutuksen tehtävään. Asetuksessa ei ole määritelty esimerkiksi pätevyyttä ja toimivaltuuksia, vaan ne harkitaan erikseen tapauskohtaisesti.

Turvallisuuskoordinaattorin tehtävään ryhtyvän henkilön on tiedostettava, että työturvallisuusvastuu on henkilökohtaista ja sen perusteella saattaa joutua rikoslain mukaiseen rikosoikeudelliseen vastuuseen. Rikosoikeudellista vastuuta ei ole KTK:n mielestä tuotu riittävästi esille. Usein tehtävät vain määrätään henkilöille, vaikka tehtävän vastaanottaminen edellyttää sopimista.

Turvallisuuskoordinaattorin tehtävät sisältävät suuren vastuun, joten tehtävän hoitaminen vaatii sopimista muun muassa:

- tehtävään valinnasta ja tarvittavasta osaamisesta
- koulutuksesta ja selkeistä ohjeista
- vastuiden kattamisesta tai vastuuvakuutuksista
- maksettavista korvauksista tai palkanlisästä
- miten turvallisuus asiat hoidetaan kunnan omassa tuotannossa?
- miten vastuut on rajattu nimetyn henkilön työajan ulkopuolella ja hankkeen loputtua?

Viranhaltijoiden osalta tilanne kohtuuton, kun heille vain yksipuolisesti määrätään näin vastuullisia lisätehtäviä. Työsopimussuhteisten ei tarvitse ao. tehtäviä hyväksyä, jolloin tehtävä on monesti hoidettu ostopalveluna. Tämä on myös lisännyt hankkeiden kustannuksia omaan työhön verrattuna.

KTK:n saaman palautteen mukaan turvallisuuskoordinaattoreiden nimeämiskäytännöt vaihtelevat erittäin paljon työnantajakohtaisesti ja myös työntekijöiden oikeusturvassa on isoja eroja. Työlainsäädäntöä, työehto- ja työsopimuksia ei aina kunnioiteta. Tehtävään nimettyjen henkilöiden tosiasialliset mahdollisuudet tehtävän hoitoon vaadittavilla riittäväillä tiedoilla, taidoilla ja valtuuksilla eivät myöskään aina toteudu.

Turvallisuuskoordinaattorit eivät pääse mukaan rakennushankkeen suunnitteluvaiheeseen, vaan tulevat mukaan, kun rakennustyöt ovat alkaneet. Tällöin mahdollisuudet suoriutua työturvallisuustehtävästä huomioiden työturvallisuus riittävästi hankkeen kaikissa vaiheissa on heikko.

KTK Tekniikan Asiantuntijat ry on huolissaan edellä mainituista puutteista niin turvallisuuskoordinaattoreiden käytännön toimintaedellytyksissä ja tehtävien järjestämisessä, kuin myös nimeämisprosessissa ja korvauskäytännöissä. Nämä epäkohdat eivät ole omiaan edistämään asiallista ja korkeatasoista työturvallisuustyötä.

Esiin nostettuihin ongelmiin on kiinnitettävä huomiota ja edellytettävä, että havaitut epäkohdat korjataan. Tarvittaessa niihin on puututtava lainsäädäntöä sekä työ- ja virkaehtosopimuksia tarkentamalla. Ohjeistusta työnantajille on myös lisättävä, jotta saadaan aikaiseksi selkeämmät ja yhtenäisemmät käytännöt koskien turvallisuuskoordinaattoreiden tehtäviä ja niiden hoitoa.

KTK Tekniikan Asiantuntijat ry